

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

De Vogelaar

Kwaliteitsonderzoek

Datum vaststelling: 3 april 2023

Samenvatting

De inspectie heeft op openbare basisschool De Vogelaar een onderzoek naar de kwaliteit van het onderwijs uitgevoerd. In de jaarlijkse prestatie- en risicoanalyse hebben wij geconstateerd dat er sprake is van mogelijke risico's. Na bespreking met het bestuur hebben wij besloten dit onderzoek uit te voeren. We beoordelen de kwaliteit van het onderwijs als Voldoende.

Context

De school heeft te maken gehad met instabiliteit in de aansturing en wisselingen in het team. De huidige schoolleider is in februari 2022 gestart. Ongeveer een kwart van de leerlingenpopulatie is anderstalig. Binnen Genemuiden gaan bijna alle anderstalige leerlingen naar De Vogelaar. De instroom van anderstalige leerlingen neemt sterk toe: in de onderbouw betreft dit meer dan de helft van het aantal leerlingen. Daarbij zijn er in de nabije omgeving beperkte mogelijkheden om deze leerlingen intensief taalonderwijs te bieden in bijvoorbeeld schakelklassen.

Wat gaat goed?

In de groepen heerst een positieve sfeer en leerlingen gaan met plezier naar school. De school volgt en analyseert de leeropbrengsten van leerlingen systematisch. Ook zoekt zij verklaringen voor vooruitgang of stagnatie. De uitleg is voldoende en in de lessen is veel aandacht voor samenwerken en eigen verantwoordelijkheid. Leerlingen weten wat er van hen verwacht wordt, regels en routines zijn bekend. Ook voelen leerlingen zich veilig op school en ze weten bij wie ze terecht kunnen als er problemen zijn. Via de leerlingenraad mogen leerlingen meedenken over de ontwikkeling van de school. Ouders zijn tevreden over de betrokkenheid en toegankelijkheid van het team.

Het bestuur en de school hebben een stelsel van kwaliteitszorg ingericht. Op basis hiervan verbeteren zij de kwaliteit van het onderwijs. Zowel de kwaliteit van het lesgeven, de leerresultaten als de tevredenheid van leerlingen, ouders en leraren zijn in beeld. De leercultuur op De Vogelaar is professioneel en veilig. Leraren werken samen in ontwikkelgroepen, spreken elkaar aan op gemaakte afspraken en helpen elkaar waar nodig. Ook hebben zij voldoende mogelijkheden om beter te worden in hun werk, bijvoorbeeld door het volgen van team- en individuele scholingen.

Bestuur: Stichting Op Kop

Bestuursnummer: 41816

School: De Vogelaar 18EO

Totaal aantal leerlingen:

100 leerlingen (teldatum 1 oktober 2022)

Wat kan beter?

Vanwege de vele niveauverschillen in de groepen en met name de grote instroom van anderstalige leerlingen loopt de school tegen de grenzen aan van haar mogelijkheden om goed onderwijs te verzorgen. De school is zich hiervan bewust en zoekt naar een passende oplossing. Dit vraagt gerichte ondersteuning en sturing van het bestuur.

De instructie is duidelijk, maar kan doelgerichter. Ook kan het tempo in een aantal groepen omhoog. We zien dat de differentiatie in zowel het aanbod, de instructie als in de verwerking sterker kan zodat alle leerlingen betrokken en taakgericht aan het werk gaan.

De school kan de doelen waaraan ze werkt concreter formuleren. Vervolgens kan de school de doelen meer systematisch evalueren en analyseren om zo vervolgstappen nog beter te kunnen bepalen.

Wat moet beter?

De Vogelaar heeft volop aandacht voor het aanbod van burgerschap en sociale cohesie maar dit aanbod is nog onvoldoende doelgericht en samenhangend.

Vervolg

We geven het bestuur een herstelopdracht in vertrouwen. De Vogelaar valt onder ons reguliere toezicht. We voeren jaarlijks een analyse uit om na te gaan of er risico's zijn in de onderwijskwaliteit. We bezoeken de school weer als daar reden voor is.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Conclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek	9
4.	Reactie van het bestuur	15

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 16 februari 2023 op De Vogelaar een kwaliteitsonderzoek uitgevoerd.

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2021 PO. We hebben gebruik gemaakt van de audit die het bestuur heeft laten doen.

De tabel hieronder geeft weer welke standaarden we hebben beoordeeld tijdens dit onderzoek.

Standaard	onderzocht
OP Onderwijsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding	•
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen	•
OP4 Onderwijstijd	
OP6 Afsluiting	
VS Veiligheid en Schoolklimaat	
VS1 Veiligheid	•
VS2 Schoolklimaat	•
OR Onderwijsresultaten	
OR1 Resultaten	•
OR2 Sociale en maatschappelijke competenties	
SKA Sturen, Kwaliteitszorg en ambitie	
SKA1 Visie, ambities en doelen	•
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur	•
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten: we hebben lessen bezocht, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met leerlingen, ouders/verzorgers, leraren en schoolleiding. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben we een eindgesprek gevoerd in aanwezigheid van het team en een afvaardiging van het bestuur.

Signalen

In de voorbereiding van ieder onderzoek kijken we altijd naar

eventuele signalen die bij de inspectie zijn binnengekomen. Soms heeft dat gevolgen voor de uitvoering van het onderzoek. Er zijn geen signalen over De Vogelaar bij ons binnengekomen die opvolging vereisen.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de oordelen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van het bestuur op het onderzoek en het rapport opgenomen.

2. Conclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de oordelen en de conclusie weer van het onderzoek bij De Vogelaar.

Context

De school werkt volgens het Daltonconcept en telt op het moment van onderzoek 100 leerlingen verdeeld over 5 groepen. De huidige schoolleider is in februari 2022 gestart. Daarvoor heeft de school te maken gehad met instabiliteit in de aansturing en wisselingen in het team. Bijna een kwart van de leerlingenpopulatie is anderstalig. Binnen Genemuiden gaan bijna alle anderstalige leerlingen naar De Vogelaar. De instroom van anderstalige leerlingen neemt sterk toe: in de onderbouw betreft dit meer dan de helft van het aantal leerlingen. Daarbij zijn in de nabije omgeving van de school beperkte mogelijkheden om deze leerlingen intensief taalonderwijs te bieden in bijvoorbeeld schakelklassen.

Conclusie

Uit ons onderzoek blijkt dat acht van de negen standaarden voldoen aan de basiskwaliteit. De Resultaten (OR1) beoordelen we niet. De kwaliteit van het onderwijs op De Vogelaar beoordelen we daarom als Voldoende.

We zien dat de school, na een instabiele periode, met krachtig onderwijskundig leiderschap werkt aan de kwaliteit van het onderwijs. Het positieve schoolklimaat en de aandacht voor het welbevinden van de leerlingen vallen op. Leraren zijn zeer betrokken en voelen zich verantwoordelijk voor de ontwikkeling van hun leerlingen. Vanwege de vele niveauverschillen in de groepen en de grote instroom van anderstalige leerlingen loopt de school tegen de grenzen aan van haar mogelijkheden om goed onderwijs te verzorgen. De school is zich hiervan bewust en zoekt naar een passende oplossing. Dit vraagt ook gerichte ondersteuning en sturing van het bestuur.

Afspraken over vervolgtoezicht

Hieronder volgt de afspraak die we hebben gemaakt over het vervolgtoezicht.

Tekortkoming	Wat verwachten wij van het bestuur?	Wat doen wij?
<i>Aanbod (OP1)</i> De standaard als geheel is voldoende maar het bestuur krijgt een herstelopdracht op een onderdeel: Het burgerschapsonderwijs is niet doelgericht, samenhangend en planmatig ingericht (artikel 8, derde lid, WPO).	Het bestuur neemt maatregelen zodat er sprake is van doelgericht en samenhangend burgerschapsonderwijs en daardoor weer voldoet aan de wet.	Wij vertrouwen erop dat het bestuur de tekortkoming herstelt.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de oordelen en de resultaten van het onderzoek bij De Vogelaar.

3.1. Onderwijsproces:

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSPROCES (OP)	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Pedagogisch-didactisch handelen		•	

Aanbod

We beoordelen deze standaard als Voldoende. Het aanbod is dekkend voor de kerndoelen, kent een doorgaande lijn en bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs.

Vanuit het zicht op de leerlingenpopulatie heeft de school keuzes gemaakt in het aanbod. Voor alle basisvaardigheden zijn methoden beschikbaar. De school biedt zowel leerlingen die meer moeite hebben met leren als leerlingen die extra uitdaging nodig hebben passende leerstof aan. Vanwege de samenstelling van de leerlingenpopulatie heeft de school veel aandacht voor het aanleren van de Nederlandse taal. Daarvoor gebruikt het team passende ondersteunende materialen. Ook heeft de school het aanbod voor rekenen aangescherpt. Naast het aanbod biedt de school een aantrekkelijke en uitdagende leeromgeving waarin veel aandacht is voor taal. Voorbeelden hiervan zijn geheugensteuntjes voor het leren van de taal, afspraken over werk en visuele ondersteuning van strategieën.

Hoewel voor het aanbod van burgerschap en sociale cohesie volop aandacht is, voldoet het nog niet aan de wettelijke eisen (artikel 8, derde lid, WPO). Meer samenhang en doelgerichtheid in het aanbod zijn noodzakelijk. Daarom geven we hiervoor een herstelopdracht. Daarbij is het gewenst dat de school ook nadenkt over de manier waarop zij de ontwikkeling van de leerlingen op dit gebied gaat monitoren.

Zicht op ontwikkeling en begeleiding

We beoordelen de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding als Voldoende. Het team van De Vogelaar draagt zorg voor de ontwikkeling en begeleiding van de leerlingen en waarborgt daarmee de ononderbroken ontwikkeling.

De leerlingen zijn in beeld doordat de school op een structurele wijze informatie verzamelt over de kennis en vaardigheden van alle

leerlingen. De leraren signaleren de leerlingen die extra zorg nodig hebben op tijd. Dit betreft zowel de leerlingen waarvan de ontwikkeling stagneert als de leerlingen die meer uitdaging nodig hebben. Daarbij is het van belang dat leraren ook reflecteren op het eigen handelen als onderdeel van het verklaren van stagnatie of vooruitgang in de ontwikkeling van leerlingen. De leerlingen die extra zorg nodig hebben krijgen planmatige begeleiding. Hierbij maakt de school gebruik van duidelijke procedures en ondersteunende documenten. De extra begeleiding evalueren de leraren en intern begeleider regelmatig en waar nodig passen ze deze aan.

Regelmatig bespreken de leraren en intern begeleider de ontwikkeling in het leerproces van de leerlingen. Tenslotte houdt de school de ouders op de hoogte van de ontwikkeling en vorderingen van hun kind.

Pedagogisch-didactisch handelen

Ook deze standaard beoordelen we als Voldoende. Het pedagogisch-didactisch handelen van de leraren stelt leerlingen in staat om te leren en zich te ontwikkelen.

Met observanten van de school hebben we alle groepen bezocht. Het prettige en positieve werkklimaat valt op in de groepen. We zien veel aandacht voor samenwerken en eigen verantwoordelijkheid. De gezamenlijk afgesproken pedagogisch-didactische visie en werkwijze is herkenbaar in de praktijk. Ook zijn de regels en routines bekend bij de leerlingen, deze zijn voorspelbaar en kennen een doorgaande lijn. Hierdoor is er rust en orde in de groepen.

De onderdelen van het instructiemodel passen de leraren toe, de instructie is duidelijk maar kan doelgerichter. Ook kan het tempo in een aantal groepen omhoog. We zien dat de differentiatie in zowel het aanbod, de instructie als in de verwerking sterker kan. Niet alle leerlingen zijn betrokken en taakgericht aan het werk. Daarbij kunnen de leraren de beschikbare informatie, zoals beschreven bij de standaard Zicht op ontwikkeling en begeleiding, nog beter gebruiken.

3.2. Veiligheid en schoolklimaat:

KWALITEITSGEBIED VEILIGHEID EN SCHOOLKLIMAAT (VS)	O	V	G
VS1 Veiligheid		●	
VS2 Schoolklimaat			✍

Veiligheid

We beoordelen de standaard Veiligheid als Voldoende. De school

heeft het veiligheidsbeleid vastgelegd en monitort de veiligheidsbeleving van de leerlingen regelmatig.

Zoals aangegeven bij de context heeft de school te maken gehad met een instabiele periode in aansturing en met wisselingen in het team. Hierdoor was de school niet voor alle leerlingen een fijne en veilige plek. Dit is nu sterk verbeterd.

De school heeft een vertrouwenspersoon en een aanspreekpunt als het om pesten gaat. Het veiligheidsbeleid van De Vogelaar voldoet aan de wettelijke eisen. Tevens geven de leerlingen die wij gesproken hebben, aan zich veilig te voelen en graag naar school te gaan. Dat blijkt ook uit de gesprekken met de ouders en de leraren en de uitkomsten van de veiligheidsmonitor bevestigen dit beeld. De ouders waarderen de huisbezoeken die de leraren afleggen.

Schoolklimaat

We waarderen deze standaard als Goed omdat het team van De Vogelaar op uitstekende wijze voldoet aan de basiskwaliteit. De school heeft een stimulerend schoolklimaat dat bijdraagt aan de ontwikkeling van sociale en maatschappelijke competenties.

De school heeft een passend aanbod met veel aandacht voor oefenen en ervaring opdoen. Voor een aantal leerlingen is de school één van de eerste kennismakingen met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. Het team heeft hiervoor veel aandacht in het dagelijks onderwijs, zowel in de groep als daarbuiten. Met behulp van duidelijke afspraken en voorbeeldgedrag creëert het team een oefenplaats die leerlingen ondersteunt bij het ontwikkelen van sociale en maatschappelijke vaardigheden. Leraren en leerlingen gaan respectvol met elkaar om en iedereen is welkom. Afspraken en gedragsregels zijn duidelijk, de leraren handhaven deze op een prettige en stimulerende wijze.

Via de leerlingenraad denken de leerlingen mee over de ontwikkeling van de school. Zij praten bijvoorbeeld mee over de gevolgen en effecten van het lerarentekort. Samen met de leerlingen zoekt de school naar passende oplossingen.

3.3. Onderwijsresultaten:

KWALITEITSGEBIED ONDERWIJSRESULTATEN (OR)		O	V	G
OR1 Resultaten		Niet te beoordelen		

We beoordelen de resultaten niet. Het percentage leerlingen dat bij de laatste drie eindtoetsen het fundamenteel niveau en streefniveau

heeft behaald voor lezen, rekenen en taalverzorging lijkt te laag. De resultaten van een relatief grote groep leerlingen met bijzondere individuele kenmerken lijken hiervoor een belangrijke verklaring te vormen.

Zoals eerder aangegeven constateren we dat de school tegen de grenzen aanloopt van haar mogelijkheden om goed onderwijs te verzorgen. De vele niveauverschillen in de groepen en de instroom van grote aantallen anderstalige leerlingen vragen veel van de expertise en inzet van de leraren. Hier ligt mogelijk een relatie met de behaalde resultaten.

3.4. Sturen, kwaliteitszorg en ambitie:

KWALITEITSGEBIED STUREN, KWALITEITSZORG EN AMBITIE (SKA)	O	V	G
SKA1 Visie, ambities en doelen		•	
SKA2 Uitvoering en kwaliteitscultuur		•	
SKA3 Evaluatie, verantwoording en dialoog		•	

Visie, ambities en doelen

Deze standaard beoordelen wij als Voldoende. De visie, ambities en doelen zijn schoolspecifiek geformuleerd en sluiten aan op de kenmerken en behoeften van de leerlingenpopulatie van de school.

De schoolleiding heeft de visie, ambities en doelen vertaald in onderwijskundig beleid en stuurt om de resultaten te behalen. Het stelsel van kwaliteitszorg is ingericht, het schoolplan is vastgesteld en in de jaarplanning zijn keuzes gemaakt. Ook is de leerlingenpopulatie in beeld en werkt de school met borgingsdocumenten. De school analyseert de resultaten van evaluaties en vertaalt deze in doelen en speerpunten voor het onderwijskundig beleid. Voorbeelden hiervan zijn het versterken van de analyse, het verbeteren van het didactisch handelen en de heroriëntatie op het leerlingvolgsysteem.

Wel zien we mogelijkheden voor het versterken van het stelsel van kwaliteitszorg in het verder concretiseren van de plannen. Wanneer het team doelen concreter opstelt, kan ze na afloop beter evalueren wat het effect van interventies is geweest. Dit maakt het mogelijk nog planmatiger en gericht te werken aan verbeteringen.

De verschillende niveaus in de groepen en het relatief grote aantal anderstalige leerlingen vragen veel van de inzet en expertise van de leraren. De school is zich hiervan bewust en zoekt naar een passende oplossing. De school weet waar ze naar toe wil en wat ze wil bereiken: intensief taalonderwijs (taalklassen) binnen de school zodat integratie

bij andere vakgebieden mogelijk blijft. De keuze en uitwerking vragen ondersteuning en sturing van het bestuur.

Uitvoering en kwaliteitscultuur

Wij beoordelen deze standaard als Voldoende. De leercultuur is professioneel en veilig.

Op De Vogelaar is sprake van krachtig onderwijskundig leiderschap. In het afgelopen jaar heeft de school gewerkt aan de stabiliteit, veiligheid en versterking van de kwaliteitscultuur. Vanwege deze prioritering en de personele wisselingen heeft de schoolleiding tussentijds bijgestuurd. De school heeft een pas op de plaats gemaakt ten aanzien van het herijken en verstevigen van het Daltononderwijs. Dit schooljaar heeft de school deze draad weer opgepakt.

De schoolleiding zorgt voor een professionele en veilige leer- en verbetercultuur. Leraren werken samen in ontwikkelgroepen, spreken elkaar aan op gemaakte afspraken en helpen elkaar waar nodig. Ook hebben zij voldoende mogelijkheden om beter te worden in hun werk, bijvoorbeeld door het volgen van team- en individuele scholingen. Hoewel collegiale consultatie is gefaciliteerd door de schoolleiding, hebben nog niet alle leraren hiervan gebruik gemaakt.

De Vogelaar komt uit een onrustige periode en dalende resultaten bij de leerlingen. Op dit moment werkt het team sterk aan gezamenlijk beleid. Het team zet de schouders eronder en voelt zich verantwoordelijk voor de ontwikkeling van haar leerlingen. Daarbij is het van belang dat de leerlingen een ononderbroken ontwikkeling kunnen doorlopen. De samenwerking met de nabijgelegen voorschoolse educatie verstevigt deze ononderbroken ontwikkeling. Op deze manier kan de overgang van voor- naar vroegschoolse educatie soepeler verlopen.

Evaluatie, verantwoording en dialoog

Ook deze standaard beoordelen wij als Voldoende.

De school evalueert structureel de kwaliteit van het onderwijs. Zoals aangegeven bij de vorige standaard heeft de schoolleiding op basis van de uitkomsten van evaluaties tussentijds bijgestuurd. Over de ingezette ontwikkelingen, de voortgang daarvan en over behaalde resultaten verantwoordt de school zich aan het bestuur en aan de ouders. Ook heeft de school tegenspraak georganiseerd.

De evaluatie kan sterker door vooraf concretere doelen te stellen. Door bijvoorbeeld duidelijk aan te geven wanneer de school tevreden is en wanneer de ingezette verbeteringen al dan niet aan de verwachtingen voldoen. Op deze manier is het duidelijker wat het effect van interventies is geweest.

De school investeert in de relatie met ouders. Uit het gesprek met de ouders blijkt dat zij tevreden zijn over de wijze van communicatie en de laagdrempeligheid bij het team.

4. Reactie van het bestuur

Hieronder geeft het bestuur aan op welke wijze het de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de onderwijskwaliteit:

We zijn er trots op dat de onderwijsinspectie een positief oordeel heeft gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op De Vogelaar.

Het inspectiebezoek heeft plaatsgevonden vanwege risico's op het gebied van de onderwijsresultaten. De school is echter van mening dat de eindtoetsresultaten geen realistisch beeld geven van de onderwijskwaliteit vanwege de complexiteit van de leerlingen in de betreffende groepen. Zij heeft dit aangetoond via een verdiepende analyse. Wij waarderen het zeer dat de inspectie deze analyse heeft meegenomen in de uiteindelijke beoordeling.

Het team van De Vogelaar heeft aangetoond dat zij, ondanks een uitdagende populatie, er goed in slaagt om een positieve en veilige leercultuur te realiseren. Dit komt ook overeen met het beeld dat het bestuur van de school heeft. Dit werd tevens bevestigd door een audit die vorig schooljaar heeft plaatsgevonden. De aanbevelingen uit de audit zijn door de school opgepakt en verwerkt in het huidige jaarplan. De school heeft hier zichtbare stappen gezet. Dit getuigt ook van de professionele cultuur van het team.

De aanbevelingen uit dit inspectierapport zullen op dezelfde wijze opgepakt worden. Zo zal op korte termijn het beleid op burgerschap verder geconcretiseerd worden. Hiermee wordt duidelijk gemaakt dat alle acties die er al zijn op het gebied van burgerschap ook doelgericht en samenhangend zijn. Daarnaast blijft de school aandacht hebben voor het didactisch handelen en dan met name voor de instructie.

Het bestuur heeft oog voor de complexiteit van de populatie van De Vogelaar en de uitdagingen die daarbij komen kijken. Samen met de gemeente wordt hier op dit moment ook een plan voor opgesteld.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

